28.4.2017

STM:N MUISTIO MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA HE 15/2017 VP

Maa- ja metsätalousvaliokunta on kutsunut sosiaali- ja terveysministeriön kuultavaksi hallituksen esityksestä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 15/2017). Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Hallituksen esityksessä lain 6 §:n mukaan maakunnan järjestettäväksi siirretään ympäristöterveydenhuollon järjestäminen ja elintarvikevalvonnan, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin ja sen valvonnan tehtävät kunnista, aluehallintovirastoista ja Ely-keskuksista.

STM pitää kyseisten tehtävien siirtämistä kunnasta maakunnan tehtäväksi hyvänä asiana. Se mahdollistaa laadukkaan valvonnan järjestämisen muun muassa viranhaltijoiden erikoistumisen ja eri toimijoiden välisen yhteistyön näkökulmasta. Ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtyminen kunnasta maakuntaan mahdollistaa nykyistä tiiviimmän yhteistyön maakuntaan siirtyvien muiden toimintojen, kuten alkoholilupahallinnon, terveydenhuollon, maaseutuhallinnon, maakunnallisen maankäytön suunnittelun, pelastustoimen ja vesihallinnon kanssa. Tämä on tärkeää sujuvan valvontatyön lisäksi myös varautumisen näkökulmasta.

Maakunta päättää lopulta organisoitumisesta, mutta organisaation rakentamisessa olisi tärkeää varmistaa hyvä ja tasapuolinen yhteistyö eri toimijoiden kesken, myös kuntien. Eläinlääkintähuolto on tärkeä osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä, mutta eläinlääkintähuollolla on yhtymäpintoja myös mm. maaseutupalveluihin. Sujuvan yhteistyön järjestäminen onkin tärkeää.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on alustavasti tulkinnut, että maakuntien tulisi yhtiöittää tai yksityistää eläinlääkäripalvelut. Yhtiöittämisvelvollisuutta on vastustettu perustelemalla eläinlääkintäpalvelujen saatavuuden varmistamisella. STM:llä ei ole tarvetta ottaa kyseiseen asiaan sen enempää kantaa, mutta ymmärtää eläinlääkintähuoltoon liittyvässä yhtiöittämiskeskustelussa sen, että yksityisten eläinlääkintäpalvelujen saatavuus erityisesti syrjäisillä alueilla, yöaikaan ja juhlapyhinä voi olla haasteellista. Ympäristöterveydenhuollossa ei ole erityistä päivystysjärjestelmää. Jos eläinlääkäripäivystys yksityistetään, pitää varmistaa, että ympäristöterveydenhuollossa on päivystysresurssia.

Maksajavirastotehtävien järjestäminen ja ohjaus eivät liity STM:n hallinnonalaan, eikä STM:llä ole tarvetta ottaa kyseiseen asiaan kantaa.

Maakunta voi sopia ympäristöterveydenhuoltoon liittyvien tehtävien järjestämisvastuun siirtämisestä kunnalle, jolla on riittävät taloudelliset ja muut voimavarat näiden tehtävien hoitamiseen. Kyseisen järjestämisvastuuta koskevan lain valmistelu on käynnissä STM:ssä yhteistyössä MMM:n kanssa. Lakiluonnos on parhaillaan lähdössä lausunnolle. Lain tarkoituksena on varmistaa, että

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

kunta, jolle järjestämisvastuu voidaan siirtää ja jäljelle jäävä maakunta pystyvät molemmat toteuttamaan valvontaa laadukkaasti. Pienimmissä ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköissä voimavarat eivät ole riittäneet erikoistumiseen valvonnan eri sektoreille.

Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestäminen ja lomituksen paikallisviranomaistehtävät siirretään maakuntien tehtäväksi. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 29.6.2016 työryhmän, jonka tavoitteena oli arvioida maatalousyrittäjien, turkistuottajien ja poronhoitajien lomitusjärjestelmien toimeenpanon siirrosta maakunnille aiheutuvat uudistamistarpeet lomitusjärjestelmään. Työryhmän esitys luovutettiin ministeri Rehulalle 21.4.2017 ja myös tämä esitys lähtee lausunnolle lähiaikoina. Työryhmän esityksessä olevien lomituspalvelujen tarkoituksena on nykyiseen tapaan tukea maatalousyrittäjien sosiaaliturvan toteutumista, työssä jaksamista ja työurien pidentymistä. Lomituspalvelujen avulla suomalaisilla maatalousyrittäjillä on tosiasiallinen mahdollisuus irrottautua työstään pääosin samaan tapaan kuin palkansaajilla. Tätä on pidetty tärkeänä muun muassa Suomen maantieteellisen sijainnin, peruselintarvikkeiden omavaraisen tuotannon ja huoltovarmuuden säilyttämisen kannalta.

Neuvotteleva virkamies Vesa Pekkola

TIEDOKSI

Perhe- ja peruspalveluministeri, Juha Rehula
Erityisavustaja, Hanna-Maija Kause
Erityisavustaja, Riikka Pirkkalainen
Kansliapäällikkö, Päivi Sillanaukee
Osastopäällikkö, Veli-Mikko Niemi
Johtaja, Jari Keinänen